

Årsrapport 2016

NORSK LUFTAMBULANSE AS

Norsk Luftambulans AS, Postboks 39 1441 Drøbak. Organisasjonsnummer: 930329797

Årsberetning 2016

Virksomheten

Norsk Luftambulanse AS ble stiftet i 1977 og er et heleid datterselskap av Stiftelsen Norsk Luftambulanse. Norsk Luftambulanse AS har en unik kompetanse i grensesnittet mellom akutt- og flymedisin, flyoperasjoner og redningstekniske ferdigheter.

Norsk Luftambulanse AS har kontrakt med Helseforetakenes Nasjonale Luftambulansetjeneste ANS (Luftambulansetjenesten ANS) og er i dag operatør på ni av tolv legehelikopterbaser i Norge, Evenes, Trondheim, Førde, Bergen, Stavanger, Arendal, Lørenskog, Dombås og Ål. Ved basen på Lørenskog er det to helikoptre i beredskap.

Selskapet drifter den nasjonale legehelikopterordningen i Danmark på kontrakt med de danske helseregionene, og har fast forretningssted i landet. Selskapet er operatør for alle de danske legehelikopterbasene, som er lokalisert i Skive, Billund og Ringsted. Datterselskapet Nordic Air Ambulance A/S fungerer som et rent utleieselskap av helikoptermateriell.

Tjenesteleveransene har vært stabile i 2016. I Norge har Norsk Luftambulanse AS fløyet 6 792 timer og gjennomført 7 370 ambulanseoppdrag og 209 SAR-oppdrag. Samlet regularitet for de ni legehelikopterbasene selskapet opererer i Norge var i 2016 på 99,68 prosent. I den danske kontrakten har selskapet fløyet 2 385 timer og gjennomført 3 581 ambulanseoppdrag. Samlet regularitet for de tre legehelikopterbasene selskapet opererer i Danmark var i 2016 på 98,95 prosent.

Selskapets hovedkontor ligger i Drøbak. Tekniske hovedbase, som utfører tungt vedlikehold på alle selskapets helikoptre, er lokalisert i egne, moderne lokaler på Gardermoen.

Det er gjort endringer i selskapets styre i 2016 og det er ansatt ny administrerende direktør.

Medarbeidere og arbeidsmiljø

Ved utgangen av 2016 hadde selskapet 148,1 årsverk (2015: 143,5 årsverk) fordelt på 165 ansatte (2015: 165 ansatte).

Disse fordeler seg slik:

Virksomhetsområde:	Årsverk:
Administrasjon	16,6
Flyoperativ avdeling	54,5
Redningsteknisk avdeling	51,1
Teknisk avdeling + verksted	22,6
Medisinsk drift	3,3

Arbeidsmiljøet i selskapet er godt. Det er gjennomført ansattsamlinger og basevise samlinger med faglig og sosialt innhold, der ledelsen også har vært representert. 2016 har vært et krevende år for organisasjonen med en betydelig innsats nedlagt i arbeidet med å vinne ny kontrakt med Luftambulansetjenesten ANS fra 2018. Dette arbeidet har vært utført med stort engasjement og godt

Årsberetning 2016

samarbeid mellom virksomhetsområdene. I tillegg har selskapet vært igjennom en omfattende prosess i samarbeid med fagforeningene for å få etablert en ny pensjonsavtale for selskapets ansatte.

Sykefraværet i selskapet var 636 dager i 2016 (2015: 457 dager), noe som utgjorde 2,18 prosent (2015: 1,58 prosent). Det er etablert verneombudsordning.

Likestilling

Norsk Luftambulanse AS rekrutterer medarbeidere innenfor mannsdominerte yrkesgrupper. Selskapet arbeider for å øke kvinneandelen og tilpasser driftsforholdene etter dette. Ansettelser er kjønnsnøytrale og gjennomføres ut fra kvalifikasjoner, egnethet og tester. Selskapet har mellomledere av begge kjønn i bedriften.

Antall kvinner og menn i selskapet fordeler seg slik:

Fordeling	Kvinner	Menn
Andel i virksomheten	16	154
Administrasjon	9	13
Drift	5	138
Styret	2	5

Diskriminering

Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter, samt hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Selskapet jobber målrettet for å fremme lovens formål innenfor våre virksomheter, ikke bare hva gjelder likestilling, men også på de andre områdene bl.a. gjennom vår rekrutteringspolitikk.

Kvalitet og sikkerhet

Sikkerhets- og kvalitetsarbeidet er en nødvendig forutsetning for å opprettholde et akseptabelt risikonivå på selskapets flyoperasjoner og er høyt prioritert. Selskapets ledelsessystem for kvalitet og sikkerhet består av et Safety Management System med en Compliance Monitoring funksjon som dekker driften av flyselskapet, verkstedet og treningsavdelingen.

I tillegg til dette er hele selskapet sertifisert i henhold til ISO 9001:2008 «System for kvalitetsstyring» og ISO 14001:2004 «System for miljøstyring». Styringssystemet skal sikre at selskapet etablerer gode prosessbeskrivelser med velfungerende samspill mellom prosesser.

Selskapet er i slutfasen av en prosess for å bli sertifisert i henhold til ISO 9001:2015 og 14001:2015 «Ledelsessystem for kvalitet og miljø». De nye standardene innebærer bl.a. en risikobasert tilnærming for ledelse av selskapets virksomhet.

Ledelsessystemet vektlegger også den ansattes ansvar for å bidra til sikre flyoperasjoner, og risikoreduksjon gjennom preventive tiltak. Dette kommuniseres kontinuerlig i hele organisasjonen ved samlinger og trening av personell.

Årsberetning 2016

Selskapets interne rapporteringssystem er hovedverktøyet for å avdekke forhold som krever tiltak for risikoreduksjon, og det er bl.a. gjennom slike rapporter forbedringsmuligheter innen kvalitets- og sikkerhetsarbeidet blir identifisert.

I 2016 ble det rapportert 327 hendelser og forbedringsforslag (2015: 369). Nedgangen i antall rapporter skyldes i all hovedsak en presisering av hva som er rapporterbare forhold for risikoreduksjon, og hvilke forhold som løses ved andre virkemidler og rutiner.

En rapportert hendelse ble internt klassifisert som alvorlig. Dette var et tilfelle der rotorblader kom i kontakt med terrenget. Hendelsen er behandlet i en intern undersøkelsesrapport, med tilrådninger for risikoreduksjon som er tatt til følge.

Selskapet praktiserer et integrert crew-konsept med samlokalisering av vaktmannskapene på de respektive basene. Vaktmannskapene knyttes sammen i velfungerende enheter som er i beredskap, planlegger og utfører oppdrag. Crew Resource Management (CRM) gjennomføres årlig for alle besetningsmedlemmer der gjensidig forståelse og respekt for hverandres ansvarsområder og samhandling på tvers av fagkategori er viktige faktorer.

Det gjennomføres jevnlig interne revisjoner for å sikre at all aktivitet foregår innenfor det gitte regelverket. Interne revisjoner er myndighetspålagt, og gjennomføres i alle selskapets avdelinger og ved basene. Det ble gjennomført 29 slike revisjoner i 2016. I tillegg gjennomførte Luftfartstilsynet 18 revisjoner innenfor selskapets myndighetsgodkjente aktiviteter, og sertifiseringsorganet Kiwa TI gjennomførte 2 ISO revisjoner av hele selskapet. I 2016 ble det avdekket totalt 205 revisjonsfunn, herav 133 avvik og 72 observasjoner. Resultatene av disse revisjonene bidrar til kontinuerlig forbedring av alle deler av virksomheten til beste for kunder, ansatte og selskapet.

Årsberetning 2016

Miljø

Selskapet driver luftfartsvirksomhet og forurenses det ytre miljø i begrenset grad gjennom den ordinære virksomheten. Regelverket om begrensnings av forurensing er integrert i den daglige drift.

Resultat og balanse

Norsk Luftambulanse AS hadde i 2016 driftsinntekter på 414,3 mkr. (2015: 389,6 mkr.)

Driftsresultatet for 2016 ble på 22,0 mkr. (2015: -4,6 mkr.)

Årets resultat ble et overskudd på 4,3 mkr. (2015: -19,0 mkr.)

Selskapet hadde ved utgangen av 2016 en rentebærende gjeld på 360,7 mkr. (2015: 281,6 mkr.), som i hovedsak er knyttet til selskapets investeringer i helikoptre.

Selskapets likvide midler utgjør ved årets utgang 160,1 mkr. (2015: 19,4 mkr.) Selskapet har foretatt forskuddsbetalinger i forbindelse med fremtidige helikopterkjøp. Forskuddsbetalingene er finansiert av konsernintern oppkapitalisering.

Selskapet har gjennom 2016 arbeidet med en ny pensjonsordning for selskapets ansatte. Den nye ordningen ble implementert med virkning fra 01.12.2016 og består av en YTP ordning for ansatte med tidlig pensjonsalder for perioden 58 til 67 år og en hybridordning gjeldende fra 67 år. Den nye pensjonsordningen reduserer selskapets risiko knyttet til makroøkonomiske endringer betydelig, og vil gjøre selskapets pensjonskostnader langt mer forutsigbare i fremtiden. Årets resultat er sterkt påvirket av en delvis lukking av YTP- ordningen. Dette er en teknisk balanseeffekt som er klassifisert i regnskapet som en kostnadsreduksjon på 24 mkr. Dette er en engangseffekt.

Selskapet har vunnet en statlig anbudskonkurranse i 2016 som innebærer at selskapet vil få operatøransvaret for alle 12 legehelikopterbasene i Norge fra og med 01.06.2018. Dette betyr en utvidelse med 3 baser i forhold til dagens kontrakter. Økningen omfatter basene Ålesund, Tromsø og Brønnøysund.

Selskapet opererer i dag 16 helikoptre. I perioden frem til juni 2018 planlegger selskapet å selge 10 og anskaffe 15 nye helikoptre, og selskapet vil fra medio 2018 operere minst 21 helikoptre.

Den nye kontrakten fra 2018 innebærer et stort finansielt løft for selskapet. Eier har i denne forbindelse skutt inn 250 mkr. i ny egenkapital i 2016. Dette vil sikre en solid finansiell plattform i forbindelse med implementering og drift av den nye kontrakten i Norge. Avtaler om fremmedkapitalfinansiering av nye helikoptre er etablert.

Totalkapitalen i selskapet var 774,6 mkr. ved utgangen av 2016 (2015: 455,8 mkr.) Selskapets egenkapital var ved årets utgang 317,1 mkr. (2015: 63,7 mkr). Selskapets egenkapital vurderes som god.

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene for fortsatt drift er til stede. Styret foreslår at årets overskudd i Norsk Luftambulanse AS på 4,3 mkr. bokføres mot annen egenkapital.

Årsberetning 2016

Finansiell risiko

Siden majoriteten av selskapets kunder er offentlige institusjoner med god betalingsevne anses kredittrisikoen som liten. Selskapets kundeavtaler er langsiktige, men det er knyttet risiko til forlengelse av disse. Fornøyelse skjer etter offentlige anbud.

Selskapet har en valutaeksponering i EUR, DKK og USD. Valutaeksponeringen er knyttet til kjøp og salg av helikoptre, samt løpende vedlikeholdsavtaler på helikoptre og kontrakt med de danske helseregionene. Netto valutaeksponering knyttet til planlagt utskifting av helikopterflåte er delvis sikret gjennom kjøp av valuta i spot- og terminmarkedet. Løpende valutaeksponering i EUR knyttet til bl.a. vedlikeholdsavtaler for helikoptre er delvis sikret gjennom inntjening i DKK fra den danske virksomheten, da DKK er knyttet opp mot EUR.

Det er i januar 2017 etablert rentesikringsprogram for ca. 80% av selskapets finansielle leasingavtaler knyttet til anskaffelse av nye helikoptre. Rentesikringsprogrammet har løpetid tilsvarende løpetiden i den nye kontrakten med Luftambulansetjenesten ANS, dvs. i 6 år fra sommeren 2018. Alle leasingavtaler er i utgangspunktet etablert med en basisrente lik 3 måneders NIBOR (pr. 31.12.2016 1,16 %).

Framtidsutsikter

Den ordinære kontrakten med Luftambulansetjenesten ANS er blitt prolongert til 2018. Kontrakten om drift av én legehelikopterbase på Evenes har en løpetid på 3 år, og utløper samtidig som ordinær kontrakt med Luftambulansetjenesten ANS.

Selskapet inngikk i juni 2016 ny kontrakt om drift av alle 12 legehelikopterbasene i Norge med virkning fra 01.06.2018. Kontrakten løper i 6 år til 2024, med opsjoner for oppdragsgiver til å forlenge i 2 + 2 år. Kontraktstildelingen innebærer behov for rekruttering av operativt personell for å kunne drifte ytterligere 3 luftambulansebaser, samt utvidelse og utskifting av det meste av selskapets helikopterflåte. Den nye kontrakten innebærer også at det vil bli etablert en ny helikoptersimulator i Stavanger, med muligheter for realistisk trening i norsk terreng og med innlagte luftfartshindre.

Kontrakten med danske helseregionene om drift av alle 3 legehelikopterbasene i Danmark har en løpetid på 6 år til 2020, med opsjoner for oppdragsgiver til å forlenge i 2 + 1 år.

Selskapet forventer en tilfredsstillende inntjening fra oppstart av ny kontrakt i Norge i 2018.

Årsberetning 2016

31. desember 2016

6. april 2017

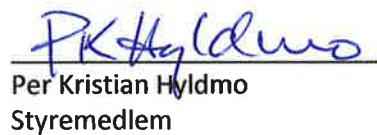
Nanna Egidius
Styreleder

Geir Olsen
Styremedlem

Bjørn Granviken
Styremedlem

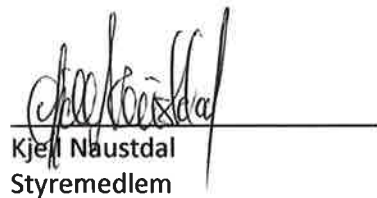
Per Kristian Hylmo
Styremedlem

Hilde Marie Rustad
Styremedlem

Erlend Segtnan
Styremedlem

Kjell Naustdal
Styremedlem

Rune Midtgaard
Adm. direktør

Resultatregnskap

Driftsinntekter	Note	2016	2015
Salgsinntekt		408 963 910	389 006 941
Annen driftsinntekt		5 283 387	622 016
Sum driftsinntekter		<u>414 247 297</u>	<u>389 628 957</u>
Driftskostnader			
Varekostnad	3	3 151 256	530 949
Lønnskostnad	4, 5	206 399 706	228 763 406
Avskrivning	6	28 161 588	21 227 006
Annen driftskostnad	4, 13	154 542 461	143 691 151
Sum driftskostnader		<u>392 255 011</u>	<u>394 212 512</u>
Driftsresultat		<u>21 992 286</u>	<u>-4 583 555</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt		176 103	142 529
Annen finansinntekt		524 487	1 109 657
Annen rentekostnad		15 091 963	12 224 304
Annen finanskostnad		3 303 956	2 150 964
Netto finansposter		<u>-17 695 329</u>	<u>-13 123 082</u>
Ordinært resultat før skattekostnad		<u>4 296 957</u>	<u>-17 706 637</u>
Skattekostnad på ordinært resultat	10	<u>0</u>	<u>1 247 455</u>
Årsresultat		<u>4 296 957</u>	<u>-18 954 092</u>
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	11	<u>4 296 957</u>	<u>-18 954 092</u>

Balanse pr. 31. desember

Anleggsmidler	Note	2016	2015
<i>Varige driftsmidler</i>			
Kontormaskiner, EDB	6	329 209	618 426
Bygninger	6	39 609 633	40 670 538
Helikopter, HKP utstyr	6	345 214 905	262 202 935
Biler, inventar, verktøy, utstyr	6	11 085 128	12 831 830
Anlegg, under utførelse	6	5 524 185	3 322 776
Sum varige driftsmidler		<u>401 763 060</u>	<u>319 646 505</u>
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler	7	150 000	150 000
Investeringer i datterselskap	7	12 568 517	12 568 517
Pensjonsmidler	5	24 700 170	13 345 702
Langsiktig forskuddsbetalt kostnad		20 669 949	20 305 188
Sum finansielle anleggsmidler		<u>58 088 636</u>	<u>46 369 407</u>
Sum anleggsmidler		<u>459 851 696</u>	<u>366 015 912</u>
Omløpsmidler			
Varer	3	<u>9 127 638</u>	<u>8 724 539</u>
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer	9	23 995 889	13 899 562
Andre fordringer		120 386 870	47 753 249
Sum fordringer		<u>144 382 759</u>	<u>61 652 811</u>
<i>Investeringer</i>			
Andre finansielle instrumenter		<u>1 148 996</u>	<u>0</u>
Sum investeringer		<u>1 148 996</u>	<u>0</u>
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	<u>160 059 312</u>	<u>19 359 081</u>
Sum omløpsmidler		<u>314 718 705</u>	<u>89 736 431</u>
Sum eiendeler		<u>774 570 401</u>	<u>455 752 343</u>

Norsk Luftambulanse AS

Balanse pr. 31. desember

Egenkapital	Note	2016	2015
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Aksjekapital	11, 12	15 726 750	15 674 441
Overkurs	11	<u>258 081 199</u>	<u>8 133 508</u>
Sum innskutt egenkapital		<u>273 807 949</u>	<u>23 807 949</u>
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	11	<u>43 268 664</u>	<u>39 921 150</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>43 268 664</u>	<u>39 921 150</u>
Sum egenkapital		<u>317 076 613</u>	<u>63 729 099</u>
Gjeld			
<i>Annen langsiktig gjeld</i>			
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	233 573 999	251 615 621
Gjeld til konsernselskaper	9	<u>127 116 842</u>	<u>59 584 966</u>
Sum annen langsiktig gjeld		<u>360 690 841</u>	<u>311 200 587</u>
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	9	22 973 972	18 272 918
Skyldige offentlige avgifter		15 164 133	15 268 586
Annen kortsiktig gjeld	14	<u>58 664 842</u>	<u>47 281 153</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>96 802 947</u>	<u>80 822 657</u>
Sum gjeld		<u>457 493 788</u>	<u>392 023 244</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>774 570 401</u>	<u>455 752 343</u>

Balanse pr. 31. desember

31. desember 2016

6. april 2017

Nanna Egidius
Styreleder

Geir Olsen
Styremedlem

Bjørn Granviken
Styremedlem

Per Kristian Hydmo
Styremedlem

Hilde Marie Rustad
Styremedlem

Erlend Segtnan
Styremedlem

Kjell Naustdal
Styremedlem

Rune Midtgaard
Adm. direktør

Kontantstrømoppstilling

	Note	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Ordinært resultat før skatt		4 296 957	-17 706 637
Resultatandel i datterselskap		0	0
Ordinære avskrivninger	6	28 161 588	21 227 006
Endring i varelager		-403 099	-123 213
Endring i kundefordringer		-10 096 327	-505 918
Endring i leverandørgjeld		4 701 054	-8 809 748
Endring i andre fordringer		-72 633 621	-21 956 895
Endring annen kortsiktig gjeld		11 383 689	19 009 664
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordningen	5	-8 825 200	13 625 666
Endring i andre tidsavgrensingsposter		-3 578 982	4 761 255
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-46 993 942	9 521 180
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Investering andre finansielle instrumenter		-1 148 996	0
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	6	217 391	8 000
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	6	-110 864 476	-119 211 981
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-111 796 081	-119 203 981
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innskutt egenkapital	11	250 000 000	0
Inn-/utbetalinger ved opptak/nedbetaling av langsiktig gjeld	8,9	49 490 254	105 668 178
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		299 490 254	105 668 178
Netto endring av kontanter og kontantekvivalenter		140 700 231	-4 014 623
Kontanter og bankinnskudd per 01.01		19 359 081	23 373 704
Kontanter og bankinnskudd per. 31.12		160 059 312	19 359 081

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Konsolidering

Konsernregnskap er ikke utarbeidet, i henhold til regnskapslovens § 3-7, som gir unntak fra konsernregnskapsplikt for morselskap i underkonsern. Norsk Luftambulanse AS inngår i konsernregnskapet for Stiftelsen Norsk Luftambulanse. Konsernregnskapet kan mottas ved henvendelse til stiftelsens hovedkontor i Drøbak.

Salgsinntekter

Inntekter knyttet til kontrakter regnskapsføres over kontraktperioden og i takt med de utførte tjenester. Inntektsføring ved salg av varer og andre tjenester skjer på leveringstidspunktet.

Vurdering og klassifisering av balanseposter

Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk i virksomheten. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til opptakskost. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til opptakskost. Selskapet benytter ikke muligheten til å klassifisere andel av langsiktig gjeld med forfall innen ett år som kortsiktig gjeld.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost og virkelig verdi. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til balansedagens kurs. Transaksjoner bokført i selskapets danske filial tas inn i årsregnskapet til snittkurs for resultatpostene og til balansedagens kurs for balansepostene.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid dersom de har levetid utover 3 år.

Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives over resterende økonomisk levetid.

Investering i datterselskaper

Investering i datterselskap vurderes etter kostmetoden. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening og er videre basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner eller som skyldes endringer i og avvik fra beregningsforutsetningene (estimatendringer og -avvik) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 24 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Andre skattereduserende forskjeller er ikke utlignet, men balanseført dersom det er sannsynlig at foretaket kan utnytte dem, og eventuelt nettoført. Som det følger av kredittmetoden, gjøres det fradrag i selskapets totale betalbare skatt for skatt betalt i Danmark knyttet til selskapets danske filial.

Leasing

Leieavtaler vurderes som finansiell eller operasjonell leasing etter en konkret vurdering av den enkelte avtale. Finansielle leieavtaler kjennetegnes ved at leietaker overtar det vesentlige av risiko og kontroll knyttet til leieobjektet. Finansielle leieavtaler balanseføres og avskrives over leieperioden, renteelementet i leiekostnaden klassifiseres som finanskostnad. For operasjonelle leieavtaler beholder utleier det vesentlige av risiko og kontroll knyttet til leieobjektet. Operasjonelle leieavtaler kostnadsføres lineært over leieperioden.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter er foruten kassebeholdninger også bankinnskudd og likvide plasseringer hvor formålet er å møte nær forestående kontantutbetalinger, og som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp (kontantekvivalenter).

Note 2 - Bankinnskudd

NLA Holding AS og Norsk Luftambulanse AS sin likviditet er organisert i en konsernkontoordning. Dette innebærer at begge selskaper er solidarisk ansvarlig for de trekk som gjøres. Konsernkontoordningen ble avviklet primo 2017.

Bundne bankmidler utgjør kr. 8.481.271,-.

Norsk Luftambulanse AS har stillet en garanti overfor Indkøb & Medicoteknik på DKK 15.456.170,-, samt overfor Helseforetakenes Nasjonale Luftambulansetjeneste på kr. 60.000.000 og overfor Luftfartsverket på kr. 50.000,-.

Norsk Luftambulanse AS

Note 3 - Materiell

	2016	2015
Reservedeler, fuel og forbruksmateriell	9 127 638	8 724 539

Note 4 - Lønn, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader:	2016	2015
Lønnskostnader	158 663 214	161 977 502
Arbeidsgiveravgift	21 307 457	20 798 019
Pensjonskostnader	16 501 372	38 261 206
Andre ytelser	9 927 663	7 726 676
Sum	<u>206 399 706</u>	<u>228 763 403</u>

Antall årsverk:	148,1	143,5
Antall ansatte pr. 31.12:	165	165

Ytelser til ledende personer:

	Lønn	Pensjonsutgifter	Andre godtgjørelser (honorarer)
Kst. adm.direktør 01.01.16 – 31.10.16			3 273 956
Administrerende direktør 01.11.16 – 31.12.16	333 333	16 837	7 522
Styret 2016	584 619		

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konstituert administrerende direktør fratradte sin stilling 31.10.2016, og ny administrerende direktør ble ansatt 01.11.2016

Ledende ansatte har ikke avtale om bonus eller aksjebasert avlønning. Godtgjørelse til konstituert administrerende direktør er kostnadsført ved mottak av faktura.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2016	2015
Lovpålagt revisjon	300 000	278 190
Annen finansiell revisjon	156 993	90 000
Skatterådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	246 646	29 653

Merverdiavgift er ikke inkludert i revisjonshonoraret.

Norsk Luftambulanse AS

Note 5 - Pensjoner

Norsk Luftambulanse AS er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Selskapet har ytelsesordninger (en sikret og en usikret ordning) som omfatter i alt 123 aktive og 30 pensjonister (per 01.01.16). Ordningene gir rett til fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra Folketrygden. Forpliktelsene knyttet til den sikrede ordningen er dekket gjennom forsikringsselskap. Ytelsesordningene er sagt opp med virkning fra 01.12.16 for de ansatte med stillinger som ikke medfører særaldersgrense i selskapet. Fra samme dato er de nevnte ansatte overført til en hybridordning. Effekten av planendringen er en teknisk balanseeffekt som er klassifisert i regnskapet som en kostnadsreduksjon på 24 mkr i 2016.

	2016	2015
Årets opptjente pensjonsrettigheter	19 363 231	19 807 037
Rentekostnad på opptjente pensjonsrettigheter	7 888 900	6 828 919
Avkastning pensjonsmidler	-7 953 491	-7 063 814
Administrasjonskostnader	2 048 207	1 902 886
Resultatført virkning av estimatavvik	6 650 669	11 068 480
Resultatført virkning av planendring/oppgjør av ordning	-23 994 585	-
Arbeidsgiveravgift	3 009 905	3 027 979
Innskuddsbasert pensjon	3 106 870	2 689 718
Manglende administrasjonsreserve inkl. AGA	4 872 392	-
Korreksjon av IB	379 986	-
Netto pensjonskostnad	15 372 083	38 261 205

I tillegg til pensjonskostnad på kr 15 372 083 i 2016, har selskapet en kostnad knyttet til den nye nyopprettede hybridordningen på kr 1 129 289 (inkl. AGA), samlet kr 16 501 372.

	2016	2015
Estimert nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	153 133 229	275 573 266
Estimerte pensjonsmidler	-156 066 299	-234 477 468
Arbeidsgiveravgift	-413 563	5 794 508
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-21 353 536	-60 236 008
Estimerte pensjonsforpliktelser	-24 700 169	-13 345 702
<i>Økonomiske forutsetninger:</i>	2016	2015
Diskonteringsrente	2,60%	2,70%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,60%	3,30%
Forventet lønnsregulering	2,50%	2,50%
Forventet G-regulering	2,25%	2,25%

Norsk Luftambulanse AS

Som erstatning for en tidligere avvirket AFP-ordning, er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Note 6 - Varige driftsmidler

	EDB/EDB- utstyr	Biler, inventar, utstyr, verktøy	Helikopter og helikopter- utstyr	Bygninger	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	2 687 629	24 445 062	430 515 080	40 554 959	3 322 776	501 525 506
Tilgang kjøpte driftsmidler	72 960	668 496	107 423 020	-	2 700 000	110 864 476
Avgang solgte driftsmidler	-	-25 000	-192 391	-	-498 591	-715 982
Anskaffelseskost 31.12.	2 760 590	25 088 558	537 745 709	40 554 959	5 524 185	611 674 000
Akk.avskrivning 31.12.	-2 431 380	-14 003 430	-192 530 805	-945 326	-	-209 910 940
Balansført pr. 31.12.	329 209	11 085 128	345 214 905	39 609 633	5 524 185	401 763 060
Årets avskrivninger	-362 177	-2 577 257	-24 411 050	-811 104	-	-28 161 588
Økonomisk levetid	3 år	5-15 år	22 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

Selskapet leier 9 stk. helikopter av typen H135 og 3 stk. H145 på finansielle lease-avtaler, som balanseføres.

I tillegg leier selskapet 4 stk. helikopter av typen H135 på operasjonelle lease-avtaler. Disse er ikke reflektert i varige driftsmidler.

Anlegg under utførelse består av investeringer knyttet til nye ANR-hjelmer til operativt personell samt investeringer til etablering av ny kontrakt i Norge fra 2018

Norsk Luftambulanse AS

Note 7 - Aksjer og andeler i andre selskaper

Selskap	Eierandel	Bokført verdi	Bokført verdi
		01.01.	31.12.
Nordic Air Ambulance A/S	100%	12 568 517	12 568 517
Torpomoen Drift AS	10%	150 000	150 000
		<u>12 718 517</u>	<u>12 718 517</u>

Note 8 – Gjeld til kredittinstitusjoner

Langsiktig gjeld leasingavtaler		2016	2015
Lån I	LN-OOF	22 033 517	24 244 077
Lån II	LN-OOG	22 058 229	24 284 565
Lån III	LN-OOH	21 994 679	24 180 453
Lån IV	LN-OOM	20 300 203	20 683 275
Lån V	LN-OOJ	16 743 941	17 806 707
Lån VI*	LN-OOK	16 312 768	18 107 089
Lån VII	LN-OOC	18 334 201	20 008 748
Lån VIII	LN-OOD	18 334 201	20 008 748
Lån IX	LN-OOE	18 334 201	20 008 748
Lån X	LN-OOB	59 128 059	62 283 211
Sum		<u>233 573 999</u>	<u>251 615 621</u>

* Tidligere leasingavtale knyttet til pantelån VI ble forlenget ved utløp i mai 2016.

Forfallsoversikt	1 år	2-5 år	5 år +
Lån I	2 287 670	1 175 847	-
Lån II	2 303 996	1 184 233	-
Lån III	2 262 018	1 162 661	-
Lån IV	397 242	204 857	-
Lån V	1 093 532	652 951	-
Lån VI	1 274 809	542 553	-
Lån VII	1 721 886	3 457 451	-
Lån VIII	1 721 886	3 457 451	-
Lån IX	1 721 886	3 457 451	-
Lån X	3 542 364	14 363 013	9 049 410

Det er fra januar 2014 etablert rentesikringsprogram for pantelån I, II og III med en horisont på 54 måneder. Det er fra september 2015 etablert et rentesikringsprogram for pantelån V og VI med en horisont på 32 mnd.

Det er fra april 2012 etablert rentesikringsprogram for pantelån VII, VIII og IX med en horisont på 50 mnd.

Norsk Luftambulanse AS

Det er fra mai 2016 etablert rentesikringsprogram for pantelån VII, VIII og med en horisont på 24 mnd.

Det er fra januar 2015 etablert et rentesikringsprogram for pantelån X med en horisont på 41 mnd.

Markedsverdi rentesikring

Avtalenummer	31.12.2016	31.12.2015
2012032002790	-	-612 379
2014010806709	-1 155 082	-2 396 435
2014121809494	-22 858	-122 956
2014121809590	-23 683	-127 555
2014121809667	-48 377	-167 703
2014121809732	-48 377	-167 703
2014121809847	-48 377	-167 703
2014121810080	-186 145	-635 313
Sum	-1 532 899	-4 397 747

Note 9 - Mellomværende med selskap i samme konsern og tilknyttet selskap

Fordringer - kortsiktig

	2016	2015
Stiftelsen Norsk Luftambulanse	-1 359 619	-3 573 401
Nordic Air Ambulance A/S	871 312	2 341 837
NLA Holding AS	-	-
Sum	-488 307	-1 231 564

Gjeld - kortsiktig

	2016	2015
Stiftelsen Norsk Luftambulanse	-82 511	2 029 918
Nordic Air Ambulance A/S	301 082	3 009 837
NLA Holding AS	2 209 222	1 137 613
Sum	2 427 793	6 177 367

Gjeld - langsiktig

	2016	2015
Stiftelsen Norsk Luftambulanse	-	30 000 000
NLA Holding – lån (3M NIBOR + 2,3%)	29 584 966	29 584 966
NLA Holding – finansiell lease hkp (3M NIBOR + 2,3%)	64 685 388	-
NLA Holding – finansiell lease hkp (3M NIBOR + 1,7%)	32 846 488	-
Sum	127 116 842	59 584 966

Norsk Luftambulanse AS

Note 10 – Skatt

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2016	2015
Betalbar skatt	0	0
Endring utsatt skatt	0	1 247 455
Periodiseringsforskjell tidligere periode	0	0
Årets totale skattekostnad på ordinært resultat	0	1 247 455

Årets betalbare skatt fremkommer som følger:	2016	2015
Resultat før skatt	4 296 957	-17 706 637
Permanente forskjeller	4 026 106	4 808 508
Endring i midlertidige forskjeller	-21 928 777	3 973 382
GRS-avsetning	3 126 099	-7 385 275
Benyttet fremførbart underskudd	0	7 402 985
Grunnlag betalbar skatt	-10 479 615	-8 907 037
Skatt, 25 % (27 %), som utgjør årets betalbare skatt	0	0

Midlertidige forskjeller:	31.12.2016	31.12.2015	Endring
Anleggsmidler	105 607 798	95 911 555	9 696 243
Kundefordringer	619 860	0	619 860
Varelager	0	-1 311 454	1 311 454
Pensjonsforpliktelser/-midler	24 700 169	13 345 702	11 354 467
GRS-avsetning	16 167 977	19 294 076	-3 126 099
Gevinst og tapskonto	4 212 990	5 266 238	-1 053 248
Sum MF ekls underskudd til fremføring	151 308 795	132 506 117	18 802 678
Underskudd til fremføring	-158 109 280	-143 639 902	-14 469 378
Sum MF inkl underskudd til fremføring	-6 800 485	-11 133 785	4 333 300

Utsatt skatt (skattefordel) (24 % per 31.12.16, 25 % per 31.12.15)	-1 632 116	-2 783 446	1 151 330
Andel utsatt skattefordel som ikke balanseføres	1 632 116	2 783 446	
Balanseført utsatt skatt/skattefordel	0	0	

Utsatt skattefordel er ikke balanseført per 31.12.16 da det er usikkerhet rundt fremtidig utnyttelse av skattefordelen.

Norsk Luftambulanse AS' danske filial er hjemmehørende i samme skatteregime som datterselskapet Nordic Air Ambulance (NAA) A/S.

Filialen er sambeskattet med det danske datterselskapet NAA A/S.

Det er ingen balanseført utsatt skattefordel i NAA A/S og selskapet har fremførbart underskudd. Det er således ingen betalbar skatt i Danmark for 2016.

På bakgrunn av dette er det ikke tatt inn tall (utover resultat før skatt) vedr. den danske filialen i tallene som fremgår over.

De skattemessige posisjoner tilknyttet den danske filialen for 2016 er som følger (tall i DKK):

Norsk Luftambulanse AS

Resultat før skatt	1 416 715
Permanente forskjeller	3 481
Ikke fradragsberettigede rentekostnader	2 503
	1 422 699
Oversikt over midlertidige forskjeller	
Regnskapsmessige avskrivninger på anleggsmidler	947 940
Skattemessige avskrivninger på driftsmidler	(930 054)
Periodeavgrensingsposter 01.01.16	6 610 477
Periodeavgrensingsposter 31.12.16	(5 090 715)
Ferietillegg 01.01.16	(104 637)
Ferietillegg 31.12.16	367 316
Sum endring midlertidig forskjeller	1 800 327
Skattepliktig resultat	3 223 026
Anvendelse av underskudd fra tidligere år	-
Skattepliktig resultat etter anvendelse av fremførbart underskudd	3 223 026
Utsatt skatt 01.01.16	(7 697 991)
Utsatt skatt 31.12.16	5 897 664
Sum grunnlag betalbar skatt	1 422 699
Betalbar skatt (til datterselskapet NAA A/S)	312 994

Note 11 - Egenkapital

	Aksjekapital	Overkurs	Fond for vurderingsforskjeller	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01	15 674 441	8 133 508	-	39 921 150	63 729 099
Omregningsdifferanse IB	-	-	-	-2 779 624	-2 779 624
Årsresultat	-	-	-	4 296 957	4 296 957
Kapitalforhøyelse	11 984	126 988 016	-	-	127 000 000
Konvertering av gjeld	40 325	122 959 675	-	-	123 000 000
Omregningsdifferanse UB	-	-	-	1 830 181	1 830 181
Egenkapital 31.12	15 726 750	258 081 199	-	43 268 664	317 076 613

Det ble i 2016 gitt et ansvarlig lån på 93 mkr. som samme år ble konvertert til egenkapital.

Omregningsdifferanse på UB egenkapital er relatert til valutakursdifferanser som følge av at selskapets danske filial bokføres i danske kroner, samt at gjeld til selskapets danske filial som del av nettoinvestering i utenlandsk enhet er innregnet direkte mot egenkapitalen.

Norsk Luftambulanse AS

Note 12 - Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen består av:

	Antall	Pålydende	Balanseført
A-aksjer	40 325	390,0 kr	15 726 750

Morselskapet, Stiftelsen Norsk Luftambulanse, har forretningskontor i Drøbak og utarbeider konsernregnskap hvor Norsk Luftambulanse AS inngår. Kopi av konsernregnskapet kan innhentes på selskapets kontor i Holterveien 24 i Drøbak.

Oversikt over aksjonærene i selskapet pr. 31.12:

	Ordinære aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Stiftelsen Norsk Luftambulanse	40 325	100 %	100 %

Note 13 - Andre driftskostnader

	2016	2015
Leiekostnader	7 032 374	5 781 634
Forsikring, drift og vedlikehold av helikoptre	90 245 095	91 920 532
Utstyr og materiell	4 857 939	4 698 336
Reisekostnader	17 074 564	17 320 809
Konsulenthonorarer	16 891 680	9 923 867
IT-kostnader, telefon	10 447 411	4 630 537
Øvrige driftskostnader	7 993 398	9 415 435
Sum	154 542 461	143 691 151

Note 14 – Annen kortsiktig gjeld

	2016	2015
Skyldig lønn	-5 014 528	-4 903 431
Skyldige feriepenger	-19 816 847	-19 612 439
Uopptjent inntekt	-13 520 519	-11 729 427
Annen kortsiktig gjeld	-20 312 948	-11 035 856
Sum	-58 664 843	-47 281 153

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 25. april 2017
ERNST & YOUNG AS

Kjetil Andersen
statsautorisert revisor